

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 maja 2013 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi –

- Śródmieścia w Łodzi odmówił wpisu w sprawie z wniosku (...)

- (...) spółki jawnej z siedzibą w Ł. o wpisanie zmian do Krajowego Rejestru Sądowego – rejestru przedsiębiorców.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy ustalił, że (...) spółka jawna z siedzibą w Ł. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS (...). Na dzień złożenia wniosku w rejestrze byli ujawnieni jako wspólnicy G. K. i J. M..

Jak wynika z § 5 umowy spółki jawnej każdy ze wspólników wniósł do spółki wkład w wysokości po 10 złotych.

Do wniosku o zmianę wpisu załączono uchwałę wspólników z dnia 10 grudnia 2012r. na mocy której wyrazili zgodę na przystąpienie do spółki (...)

i wniesienie przez niego wkładu w wysokości 10 gr oraz na udział w zyskach i stratach w wysokości 0,5%. Stosownie do powyższego postanowienia zmieniono § 5 i 10 umowy.

Spółka wnioskodawcy jest spółką handlową. Zgodnie z art. 3 k.s.h. przez umowę spółki handlowej wspólnicy albo akcjonariusze zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu przez wniesienie wkładów oraz, jeżeli umowa albo statut spółki tak stanowi, przez współdziałanie w inny określony sposób.

Umowa spółki handlowej jest umową konsensualną, odpłatną, przysparzającą, kauzalną i losową (A. Szajkowski, M. Tarska, Kodeks, 2006, t. I, s. 47). Do essentialia negotii umów spółek handlowych (wszystkich) należy: zobowiązanie wspólnika do dążenia do osiągnięcia wspólnego celu co najmniej przez wniesienia wkładu do spółki.

Według treści art. 28 k.s.h. majątek spółki stanowi wszelkie mienie wniesione jako wkład lub nabyte przez spółkę w czasie jej istnienia.

Sąd meriti stwierdził, że wprawdzie kodeks nie określa wysokości i rodzaju wkładu ale wobec treści art. 28 k.s.h. należy przyjąć, iż niezależnie od tego czy chodzi

o założenie spółki jawnej czy też przystąpienie wspólnika do już funkcjonującej spółki warunkiem przystąpienia do spółki jest zobowiązanie do wniesienia wkładu.

Zgodnie z art. 48§ 2 k.s.h. wkład wspólnika może polegać na przeniesieniu lub obciążeniu własności rzeczy lub innych praw, a także na dokonaniu innych świadczeń na rzecz spółki.

Wkład wspólnika nie został wyraźnie w kodeksie zdefiniowany. Nadto z treści art. 48 i 49 k.s.h. należy wnioskować daleko idącą swobodę we wnoszeniu wkładu. Swoboda ta dotyczy również wyceny wartości wkładu.

Wkładem do spółki osobowej mogą być prawa, usługi, świadczenie pracy, pieniądze. Swoboda w określeniu wartości wkładu jest, w ocenie Sądu I instancji, ograniczona jego przydatnością dla spółki. Niewątpliwie wkład pierwotny dwóch wspólników po 10 zł. tworzący początkowy majątek spółki wnioskodawcy wydaje się znacznie poniżej kwoty niezbędnej do realizacji minimum celu jakim jest wniesienie wkładów jakiegokolwiek tworzonej spółki.

Jednakże, zdaniem Sądu meriti, ta okoliczność dla oceny zasadności przedmiotowego wniosku pozostaje bez znaczenia.

Sąd rejestrowy jedynie w ramach złożonego wniosku bada, czy dołączone do wniosku dokumenty są zgodne pod względem formy i treści z przepisami prawa stosownie do art. 23 ust. 1 ustawy z 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U.2007.168.1186 - j.t.).

Zdaniem Sądu Rejonowego, zasada wniesienia wkładu dotyczy zarówno wspólników zawiązujących spółkę jak i wspólników przystępujących do spółki.

Ze względu na dyspozycję art. 3 k.s.h. w sytuacji nie wniesienia wkładu jak i z powodu rodzaju wkładu niemającego wartości, w ogóle nie doszłoby do utworzenia spółki jawnej. Podobnie w przypadku wspólnika przystępującego do spółki, jeżeli nie wniósł wkładu albo wniósł wkład nie mający wartości nie staje się wspólnikiem spółki.

W ramach oceny przedmiotowego wniosku, Sąd I instancji stwierdził, że trudno w dalszym ciągu istnienia spółki przyjąć, iż wkład w kwocie 10 gr ma jakąkolwiek realną wartość dla spółki. Pełnomocnik nie kwestionuje konieczności wniesienia wkładu przez przystępującego wspólnika. Przy takim stanowisku przyjęcie 10 gr za wkład wydaje się jednak jedynie pozornym wypełnieniem przesłanki ustawowej wniesienia wkładu przez przystępującego wspólnika.

W ocenie Sądu meriti, między brakiem wkładu a wkładem w wysokości 10 gr z punktu widzenia ekonomicznej wartości dla spółki należałoby postawić znak równości. Sąd także podkreślił, iż mimo braku wyraźnego zakazu ustawowego spółka nie może wspólnika zwolnić z obowiązku wniesienia wkładu. Wobec tego, że kodeks spółek handlowych wymaga wniesienia wkładu przez każdego ze wspólników, także umowne zwolnienie wspólnika z tego obowiązku uznać należałoby za sprzeczne z naturą spółki handlowej.

Konieczność wniesienia wkładów przez każdego ze wspólników jest w literaturze przedmiotu postrzegana jako wyraz dążenia ustawodawcy do podniesienia bezpieczeństwa obrotu prawnego /Kidyba komentarz do art. 3k.s.h. /.

Uczestnicy spółki handlowej, w tym jawnej są zawsze zobowiązani do wniesienia do spółki wkładów ale o wartości ekonomicznej, posiadającą wartość dla spółki. Zobowiązanie to powinno być uzupełnione konkretnym określeniem wnoszonych wkładów i określeniem ich wartości.

W świetle powyższego Sąd Rejonowy odmówił wpisu w zakresie wynikającym z wniosku. (postanowienie z uzasadnieniem k. 156 - 157)

Apelację od powyższego postanowienia wniosła (...)

- (...) spółka jawna z siedzibą w Ł., zaskarżając je w całości i zarzucając:

1/ naruszenie przepisów prawa materialnego, a w szczególności:

a/ art. 19 §1 ustawy z dn. 20.08.1997r. o Krajowym Rejestrze Sądowym przez odmowę dokonania wpisu, mimo prawidłowego złożenia wniosku o wpis;

b/ art. 50 § 2 kodeksu spółek handlowych przez zobowiązanie wspólnika do podwyższenia wkładu;

c/ art. 32 kodeksu spółek handlowych przez odmowę wpisu;

2/ naruszenie przepisów prawa procesowego, a w szczególności:

a/ art. 233 §1 kodeksu postępowania cywilnego - przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i oparcie postanowienia wyłącznie na dowolnej interpretacji przepisów prawa cywilnego i handlowego, nie mającej oparcia w wykładni doktrynalnej oraz w orzecznictwie przy stwierdzeniu przez Sąd braku podstawy prawnej i z pominięciem stanu faktycznego (dokonanie zmiany umowy spółki, wniesienia wkładu przez wstępującego wspólnika);

b/ art. 328 § 2 kodeksu postępowania cywilnego - przez uzasadnienie postanowienia bez podania jakiegokolwiek podstawy prawnej i bez wskazania przepisów prawa, na których Sąd oparł swoje orzeczenie;

c/ art. 365 § 1 kodeksu postępowania cywilnego - przez wydanie orzeczenia w oparciu o ustalenia okoliczności sprawy sprzeczne z ustaleniami wcześniejszego prawomocnego orzeczenia Sądu w przedmiotowej sprawie.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wiosła o uchylenie postanowienia Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. (apelacja k. 159 - 163)

Sąd Okręgowy, Sąd Gospodarczy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest zasadna i skutkuje uchyleniem zaskarżonego postanowienia oraz przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Ustalenia faktyczne Sądu I instancji są prawidłowe i Sąd Okręgowy przyjmuje je za własne z tym uzupełnieniem, że (...) spółka jawna z siedzibą w Ł. powstała wskutek przekształcenia na podstawie art. 26 § 4 k.s.h. spółki cywilnej. (dowód: umowa spółki jawnej z dnia 25 listopada 2001r. k. 10- 15, aneks do umowy k. 36, uchwała wspólników spółki cywilnej z 25 listopada 2001r. k. 16, postanowienie o wpisaniu spółki jawnej do KRS z dnia 10 kwietnia 2002r. k. 42- 42v)

(...) spółki cywilnej pomiędzy G. K. i J. M. została zawarta w dniu 4 czerwca 1987r. (dowód: umowa z 4 czerwca 1987r. k. 39)

Zgodnie z 10 umowy spółki jawnej w brzmieniu przed zmianami wprowadzonymi uchwałą z dnia 10 grudnia 2012r. udziały wspólników w majątku spółki, w jej zyskach i stratach wynoszą: G. K. – 50%, J. M. – -50%. (dowód: tekst jednolity umowy spółki jawnej k. 76- 79)

Jednomyslną uchwałą z dnia 10 grudnia 2012r. wspólnicy spółki jawnej przyjęli do spółki nowego wspólnika – m.K.i zmienili § 5 i 10 umowy spółki. Zgodnie ze zmienionym brzmieniem § 10 umowy udziały wspólników w majątku spółki, w jej zyskach i stratach wynoszą: G. K.– 49,75%, J. M.– 49,75 %, M. K.– 0,5%. (dowód: uchwała wspólników z dnia 10 grudnia 2012r. k. 137).

Powyższe uzupełniające ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy dokonał na podstawie wskazanych dowodów z dokumentów, których prawdziwość nie była kwestionowana w toku postępowania.

Sprawa niniejsza jest rozpoznawana w postępowaniu rejestrowym, które jest postępowaniem nieprocesowym (art. 694¹ k.p.c. – 694⁸ k.p.c., ustawa z 20 sierpnia 1997r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1203 ze zm.).

Z podniesionych w apelacji zarzutów w pierwszej kolejności rozważenia wymagają zarzuty dotyczące naruszenia przepisów kodeksu postępowania cywilnego, gdyż poprawność zastosowania przepisów prawa materialnego może być oceniana jedynie w odniesieniu do stanu faktycznego ustalonego zgodnie z zasadami procedury cywilnej (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 2 lipca 2004 roku, w sprawie o sygn. akt II CK 409/03, Lex nr 148384).

W ocenie Sądu Okręgowego, chybiony jest zarzut naruszenia art. 233 §1 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i oparcie postanowienia wyłącznie na dowolnej interpretacji przepisów prawa cywilnego i handlowego, nie mającej oparcia w wykładni doktrynalnej oraz w orzecznictwie przy stwierdzeniu przez Sąd braku podstawy prawnej i z pominięciem stanu faktycznego (dokonanie zmiany umowy spółki, wniesienia wkładu przez wstępującego wspólnika).

Skarżąca formułując zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. samych ustaleń faktycznych nie kwestionuje. W ramach tego zarzutu podważa ocenę prawną, a nie ocenę dowodów stanowiących podstawę ustaleń faktycznych.

Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Reguły swobodnej oceny dowodów są w minimalnym tylko stopniu sformalizowane („na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału”). Ocena dowodów polega na poddaniu ich analizie według określonych kryteriów i wyraża się w porównaniu wyników postępowania dowodowego z przedmiotem postępowania dowodowego (tematami dowodowymi) i w syntetyzowaniu wniosków. Czynienie ustaleń poprzez ocenę dowodów musi opierać się na określonym uzasadnieniu. W tym zakresie mają zastosowanie podstawowe pojęcia dotyczące uzasadnienia twierdzeń.

Stosując zasadę swobodnej oceny dowodów według własnego przekonania, sąd obowiązany jest przestrzegać zasad logicznego rozumowania, a więc może

z zebranego materiału dowodowego wyciągnąć wnioski tylko logicznie uzasadnione. Sąd może dać wiarę tym lub innym świadkom, czyli swobodnie oceniać ich zeznania, nie może jednak na tle tych zeznań budować wniosków, które z nich nie wynikają. Przy ocenie dowodów, tj. ich wiarygodności i mocy, istotną rolę odgrywają zasady doświadczenia życiowego.

Wszechstronne rozważenie zebranego materiału oznacza uwzględnienie wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu oraz wszystkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych środków dowodowych, a mających znaczenie dla ich mocy i wiarygodności (stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 czerwca 2003 roku, V CKN 417/01, LEX nr 157326).

W tym zakresie należy brać pod uwagę cały materiał sprawy. W wyniku swobodnej oceny dowodów sąd dokonuje selekcji zebranego materiału pod kątem widzenia istotności poszczególnych jego elementów. Dalszym założeniem prawidłowej oceny dowodów jest ich poprawna interpretacja: np. wykładnia dokumentu, wykładnia zeznań świadka itd.

W rozpoznawanej sprawie nie można zarzucić Sądowi Rejonowemu, że wyprowadził logicznie błędne wnioski z ustalonych przez siebie okoliczności, czy też przyjął fakty za ustalone bez dostatecznej podstawy (fakty, które nie zostały potwierdzone materiałem), bądź przeciwnie - uznał za nieudowodnione pewne fakty mimo istnienia ku temu dostatecznej podstawy w zebranym materiale.

Sąd meriti przeprowadził samodzielną ocenę dowodów, dokonał własnych ustaleń faktycznych i nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów. Dokonana ocena materiału dowodowego nie jest wadliwa, a ustalenia faktyczne Sądu I instancji nie są sprzeczne z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego i doświadczeniem życiowym.

Nie sposób też zgodzić się z zarzutem naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. przez uzasadnienie postanowienia bez podania jakiegokolwiek podstawy prawnej i bez wskazania przepisów prawa, na których Sąd oparł swoje orzeczenie.

Przepis art. 328 § 2 k.p.c. zobowiązuje sąd orzekający do wskazania w uzasadnieniu wyroku podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenia faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Naruszenie przepisu, określającego wymagania, jakim winno odpowiadać uzasadnienie wyroku sądu (art. 328 § 2 k.p.c.), może być ocenione jako mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy w sytuacjach tylko wyjątkowych, do których zaliczyć można takie, w których braki w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych i oceny prawnej są tak znaczne, że sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej (stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w wyroku z 7 lutego 2001r, sygn. akt V CKN 606/00, opubl. Lex nr 53116).

Sytuacja taka w rozpoznawanej sprawie nie występuje, gdyż treść uzasadnienia pozwala na odczytanie sfery motywacyjnej orzeczenia i poddanie go kontroli instancyjnej.

Sąd I instancji dokonał stosownych ustaleń dotyczących przedmiotu sprawy, wskazał podstawę faktyczną rozstrzygnięcia, jak również wyjaśnił podstawę prawną rozstrzygnięcia z przytoczeniem przepisów prawa. W uzasadnieniu Sądu Rejonowego nie ma ogólnikowych bądź też lakonicznych ustaleń czy też twierdzeń.

W ocenie Sądu Okręgowego, również nie jest trafny zarzut naruszenia art.

365 § 1 k.p.c. przez wydanie orzeczenia w oparciu o ustalenia okoliczności sprawy sprzeczne z ustaleniami wcześniejszego prawomocnego orzeczenia Sądu w przedmiotowej sprawie.

Wbrew stanowisku skarżącej, Sąd meriti wziął pod uwagę fakt wydania prawomocnego postanowienia o wpisaniu do KRS spółki jawnej oraz dotychczasową wysokość wkładów wspólników zarejestrowanej spółki i nie dokonał ustaleń sprzecznych z uprzednio osądzoną kwestią.

Podkreślić jednak należy, że przedmiotem prawomocności materialnej jest jedynie ostateczny rezultat rozstrzygnięcia, a nie przesłanki, które do niego doprowadziły. Oznacza to, że sąd nie jest związany ani ustaleniami faktycznymi poczynionymi w innej sprawie, ani poglądami prawnymi wyrażonymi w uzasadnieniu zapadłego orzeczenia (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z 3.6.2009 r., IV CSK 511/08, opubl. Legalis).

Dokonując oceny wartości wkładu przystępującego obecnie do spółki wspólnika Sąd Rejonowy nie naruszył art. 365 k.p.c., który ma zastosowanie w postępowaniu nieprocesowym na podstawie art. 13 § 2 k.p.c., ponieważ nie oceniał wkładów już wniesionych i wpisów w rejestrze z nimi związanych, a jedynie wkład aktualnie wnoszony przez przystępującego wspólnika. W sprawie nie mamy do czynienia z przeniesieniem praw i obowiązków wspólnika (art. 10 k.s.h.) a z przystąpieniem do spółki nowego wspólnika (art. 32 k.s.h.).

Nieuwzględnienie stanowiska wspólników, którzy wysokość wkładu wspólnika wstępującego określili na podstawie wysokości wkładów początkowych nie stanowi naruszenia art. 365 k.p.c.

Udział kapitałowy wspólnika odpowiada wartości rzeczywiście wniesionego wkładu (art. 50 § 1 k.s.h.), a zgodnie z art. 51 § 1 k.s.h. każdy wspólnik ma prawo do równego udziału w zyskach i uczestniczy w stratach w tym samym stosunku bez względu na rodzaj i wartość wkładu. Umowa spółki może zawierać własne postanowienia dotyczące udziału wspólnika w zyskach i stratach. A o treści tych postanowień decydują wspólnicy a nie wysokość wniesionego wkładu przez przystępującego wspólnika.

Określony w umowie spółki udział wspólnika w zysku odnosi się, w razie wątpliwości, także do jego udziału w stratach (art. 51 § 2 k.s.h.). Umowa spółki może zwolnić wspólnika od udziału w stratach (art. 51 § 2 k.s.h.).

Zarzut naruszenia art. 19 §1 (prawidłowo art. 19 ust. 1) ustawy z dnia 20.08.1997r. o Krajowym Rejestrze Sądowym przez odmowę dokonania wpisu, mimo prawidłowego złożenia wniosku o wpis nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym wpis do Rejestru jest dokonywany na wniosek, chyba że przepis szczególny przewiduje wpis z urzędu.

Przepis ten jest przepisem procesowym a nie materialnym.

Sąd Rejonowy nie kwestionował faktu złożenia wniosku przez skarżącą,

ani też nie twierdził, że wpis w sprawie powinien być dokonany z urzędu, a złożony wniosek oddalił ze względów merytorycznych.

Zdaniem Sądu Okręgowego, zasadny jest zarzut naruszenia art. 32 k.s.h. przez odmowę wpisu.

Stosownie do treści art. 32 k.s.h. osoba przystępująca do spółki odpowiada za zobowiązania spółki powstałe przed dniem jej przystąpienia.

Odpowiedzialność wspólnika przystępującego do spółki jest niezależna od tego, czy zgłoszono zmianę składu osobowego spółki do KRS (do czego spółka zobowiązana jest na podstawie art. 26 § 1 pkt 3 i § 2 k.s.h. w zw. z art. 38 pkt 4 lit.

a ustawy o KRS), gdyż ujawnienie zmian w tym zakresie ma jedynie charakter deklaracyjny. Dla powstania odpowiedzialności nowego wspólnika decydujący jest moment jego przystąpienia do spółki, tj. dokonania zmiany umowy spółki, jeżeli przystąpienie wspólnika odbywa się w trybie zmiany umowy spółki, czy też przyjęcia spadku w przypadku spadkobrania.

Podstawą przystąpienia do spółki jest umowa pomiędzy dotychczasowymi wspólnikami a osobą przystępującą do spółki. Umowa taka musi zostać zawarta

w formie pisemnej pod rygorem nieważności (art. 77 § 1 k.c. w zw. z art. 23 k.s.h.). Skutki prawne tej umowy nie są zależne od ujawnienia nowego wspólnika w rejestrze, jakkolwiek zgłoszenie takie jest obligatoryjne (art. 26 § 1 pkt 3 i § 3 k.s.h.); tak też

S. Sołtysiński, [w:] S. Sołtysiński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaja, M. Tarska, Kodeks spółek handlowych, t. 1, s. 407). Przystąpienie do spółki nie oznacza powstania nowej spółki (odmiennie M. Allerhand, Kodeks handlowy, s. 73).

Ustawodawca nie określił minimalnej wartości wkładu wnoszonego przez wspólnika spółki jawnej. Jest to związane z zasadą nieograniczonej odpowiedzialności wspólników za zobowiązania spółki (art. 22 § 2 k.s.h.). Wskazanie w umowie spółki wartości wkładu wnoszonego przez poszczególnych wspólników dotyczy każdego rodzaju wkładu, w tym również zobowiązania do świadczenia pracy, zobowiązania do świadczenia usług, a także oddania rzeczy lub praw do używania. Z uwagi na brak szczególnej regulacji prawnej, odpowiadającej regulacji art. 312 k.s.h., co do zasady wspólnicy spółki jawnej mogą dokonać wyceny wkładów samodzielnie. W przypadku gdy spółka nie będzie prowadzić ksiąg rachunkowych wspólnicy mogą określić wartość wnoszonych wkładów w zasadzie w sposób dowolny. Wycena wkładów powinna opierać się na kryterium obiektywnym, choć dopuszczalne jest dokonanie wyceny według subiektywnej oceny wspólników. W przypadku, gdy spółka będzie prowadzić księgi rachunkowe, wspólnicy zobowiązani są dokonać wyceny wkładów według właściwej metody, zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości (zob. A. Pęczek -

- Tofel, M. S. Tofel, Wewnętrzne stosunki majątkowe w handlowych spółkach osobowych, Pr. Sp. 2010, nr 1, s. 31).

Oznaczenie wartości wkładów ma znaczenie w zakresie uprawnień majątkowych wspólników. Wartość rzeczywiście wniesionego wkładu co do zasady wpływa bowiem na wysokość udziału kapitałowego wspólnika (art. 50 k.s.h.), wysokość podstawy do naliczania odsetek (art. 53 k.s.h.) czy uczestnictwo w majątku likwidowanej spółki (art. 82 § 2 k.s.h.).

W art. 48 § 2 k.s.h. ustawodawca bardzo ogólnie wskazał, co może być przedmiotem wkładu. W powołanej regulacji ustawodawca postanowił bowiem, że wkład wspólnika może polegać na przeniesieniu lub obciążeniu własności rzeczy lub innych praw, a także na dokonaniu innych świadczeń na rzecz spółki.

W przypadku spółki jawnej brak jest przepisu zakazującego wnoszenia do spółki tytułem wkładu prawa niezbywalnego lub świadczenia pracy bądź usług, analogicznego do art. 14 § 1 k.s.h., dlatego należy uznać, że przedmiotem wkładu w spółce jawnej może być również świadczenie pracy, świadczenie usług czy ustanowienie na rzecz spółki prawa niezbywalnego.

Kodeks spółek handlowych wprowadza nowe pojęcie „udział kapitałowy” do regulacji dotyczących spółek osobowych (art. 50, art. 52 § 2, art. 53, art. 54 § 1, art. 65 § 1, 3 i 4 k.s.h.). Udział kapitałowy stanowi wartość księgową wyrażoną w pieniądzu i zapisaną na tzw. koncie kapitałowym wspólnika (zob. S. Sołtysiński, w: Sołtysiński, Szajkowski, Szwaja, Komentarz KH, t. I, 1997, s. 664, uw. do art. 107 KH, nb 3). Odróżnia się udział kapitałowy od tzw. udziału rozumianego jako ogół praw i obowiązków wspólnika w spółce.

Zgodnie z treścią art. 23 ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym sąd rejestrowy bada, czy dołączone do wniosku dokumenty są zgodne pod względem formy i treści z przepisami prawa oraz czy dane wskazane we wniosku o wpis do rejestru w zakresie określonym w art. 35 są prawdziwe. W pozostałym zakresie sąd rejestrowy bada, czy zgłoszone dane są zgodne z rzeczywistym stanem, jeżeli ma w tym względzie uzasadnione wątpliwości.

Wykładnia tego przepisu budzi spory w doktrynie i orzecznictwie.

W orzecznictwie trafnie stwierdzono, że sąd rejestrowy nie pełni tylko roli technicznej, nie może więc wpisywać wszelkich zgłoszonych danych tylko dlatego, że są to dane przewidziane prawem (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 1928 r., C. 2184/27, OSP 1929, poz. 227, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 1990 r., III CRN 93/90, niepubl., uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 1991 r., III CZP 13/91, OSNCP 1991, nr 7, poz. 77, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1998 r., I CKN 227/97, OSNC 1998, nr 11, poz. 179, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2001r., III CZP 44/00, OSNC 2001, nr 5, poz. 69, postanowienie Sądu Najwyższego z 17 września 2008r., III CSK 56/08, opubl: Legalis). Nie oznacza to wnikania w meritum podejmowanych czynności prawnych, ich trafności, zasadności ekonomicznej itp. Jeżeli więc z załączników do wniosku, w tym załączonych umów, uchwał wynika, że zostały one sporządzone z obrazą przepisów kodeksu spółek handlowych i umowy spółki, to sąd rejestrowy nie może tego pominąć. Powinien załączone dokumenty zbadać i na użytek prowadzonego postępowania stwierdzić, że konkretna uchwała została podjęta a umowa została zawarta w okolicznościach, zgodnych z prawem albo z prawem niezgodnych, powodującej jej nieważność (analogiczne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 września 1993 r., III CZP 118/93, OSNC 1994, nr 5, poz. 99 oraz postanowieniu z dnia 5 maja 2005 r., IV CK 18/05, opubl. Legalis, uchwała Sądu Najwyższego z 20 stycznia 2010r., III CZP 122/09, opubl: OSN Izba Cywilna rok 2010, nr 7-8, poz. 107, str. 88). Orzeczenia te wskazują, że do uprawnień sądu rejestrowego należy zbadanie w toku rozpatrywania wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, czy wniosek zawiera dane zgodne z dokumentami, z których te dane wynikają i czy dokumenty te powstały z zachowaniem ustawowych wymagań dla poszczególnych czynności, zmierzających do uzyskania wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym, a zatem w okolicznościach zgodnych z prawem.

Uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie zawiera żadnych ustaleń faktycznych odnośnie nieważności uchwały z dnia 10 grudnia 2012r.

W rozważaniach prawnych Sąd meriti stwierdził, że pełnomocnik nie kwestionuje konieczności wniesienia wkładu przez przystępującego wspólnika i przy takim stanowisku przyjęcie 10 gr za wkład wydaje się jednak jedynie pozornym wypełnieniem przesłanki ustawowej wniesienia wkładu przez przystępującego wspólnika.

Mimo, że przepisy art. 83 § 1 k.c. i art. 58 § 1 k.c. przewidują identyczną sankcję –nieważność czynności prawnej, są to jednak dwie różne instytucje prawa cywilnego i wymagają odrębnej oceny.

Pozorność jest okolicznością faktyczną, podlegającą udowodnieniu, według ogólnych reguł dowodzenia i ciężaru dowodu w procesie cywilnym.

Stosowanie przez sąd prawa materialnego odnosi się tylko do stanu faktycznego przedstawionego przez strony i ustalonego zgodnie z regułami prawa procesowego, przede wszystkim w drodze udowodnienia. Sąd ma obowiązek

wziąć pod uwagę nieważność czynności prawnej, jednak tylko na podstawie materiału zebranego zgodnie z regulami obowiązującymi w prawie procesowym (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2010 roku, sygn. akt V CSK 142/10, LEX nr 737290).

W rozpoznawanej sprawie pozornosc oświadczeń woli wspólników spółki jawnej nie została udowodniona. Na tę okoliczność nie został przeprowadzony żaden dowód. Brak jest również podstaw do stwierdzenia nieważności uchwały z dnia

10 grudnia 2012r.

Sąd Rejonowy nie uwzględnił faktu, że wkłady wspólników (...) spółki jawnej z siedzibą w Ł. zostały wniesione w 1987 r. i ich nominalna wartość na dzień dzisiejszy jest znikoma. Spółka ta jednak cały czas działa, posiada majątek, który stanowi wszelkie mienie wniesione jako wkład

i nabyte przez spółkę w czasie jej istnienia (art. 28 k.s.h.). Zgodnie z umową spółki jawnej przed zmianą każdy z jej wspólników uczestniczył w zyskach i stratach

w 50%. Wartość rynkowa spółki, to realna wartość posiadanego przez spółkę majątku minus zobowiązania. Osoba przystępująca do spółki odpowiada za zobowiązania spółki powstałe przed dniem jej przystąpienia (art. 32 k.s.h.).

(...) spółki jawnej nie może jednostronnie podwyższyć umówionego wkładu. Podwyższenie takie powodowałoby nie tylko zwiększenie zobowiązań wobec spółki, ale również jego praw w spółce, zależnych od wysokości udziału kapitałowego wspólnika, np. rozmiaru prawa do odsetek od udziału kapitałowego, a także prawa do zysku lub prawa głosu, jeżeli zgodnie z umową spółki prawa te są zależne od wysokości udziału kapitałowego. Wspólnik nie jest też zobowiązany do podwyższenia swego wkładu (wniesienia dodatkowych wkładów), co wynika wprost z art. 50 § 2 k.s.h.

Sąd I instancji nie żądał podwyższenia wkładów przez dotychczasowych wspólników, a odnośnie postanowienia z dnia 12 marca 2013r. skarżąca, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, nie wniosła o jego rozpoznanie na podstawie art. 380 k.p.c., co powoduje, że nie podlega ono kontroli Sądu II instancji.

W tej sytuacji brak jest podstaw do uznania zasadności zarzutu naruszenia art. 50 § 2 kodeksu spółek handlowych przez zobowiązanie wspólnika do podwyższenia wkładu.

Zgodnie z art. 694⁷ zd. 1 k.p.c. w razie uwzględnienia środka odwoławczego od orzeczenia wydanego w postępowaniu rejestrowym dotyczącego wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, sąd drugiej instancji uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania sądowi rejestrowemu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 694⁷ zd. 1 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu dla Łodzi –
- Śródmieścia w Łodzi do ponownego rozpoznania.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd rejestrowy zbada, czy dołączone do wniosku dokumenty są zgodne pod względem formy i treści z przepisami prawa oraz czy dane wskazane we wniosku o wpis do rejestru w zakresie określonym w art. 35 są prawdziwe. W wypadku uzasadnionych wątpliwości zbada, czy zgłoszone dane są zgodne z rzeczywistym stanem.

W szczególności oceni czy złożony wniosek zawiera dane zgodne z dokumentami, z których te dane wynikają i czy dokumenty te powstały z zachowaniem ustawowych wymagań dla poszczególnych czynności, zmierzających do uzyskania wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym, a zatem w okolicznościach zgodnych z prawem.